

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук

Кафедра біології та екології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Проектний менеджмент в природоохоронній діяльності

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 4 від 6 листопада 2025 р.

Розробник
Роман ЧЕРЕПАНИН
к.б.н., доц.

Зміст

1. Загальна інформація	3
2. Опис дисципліни	3
3. Структура курсу	4
4. Система оцінювання курсу	7
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу	7
6. Ресурсне забезпечення	7
7. Контактна інформація	9
8. Політика навчальної дисципліни	9

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Проектний менеджмент в природоохоронній діяльності
Освітня програма	Біологія
Спеціалізація (за наявності)	–
Спеціальність	091 біологія
Галузь знань	10 Природничі науки
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	IV курс / VIII семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Практичні заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Курс "Проектний менеджмент в природоохоронній діяльності" спрямований на формування у студентів системного розуміння основ управління проектами у сфері охорони природи. У рамках курсу розглядаються ключові концепції, методи та інструменти проектного менеджменту, які застосовуються для вирішення екологічних проблем та збереження природних ресурсів. Особлива увага приділяється розробці, плануванню, реалізації та оцінці ефективності природоохоронних проектів у локальному, національному та міжнародному контекстах. Практичні завдання дозволяють студентам набути навичок роботи з фінансовими, людськими та матеріальними ресурсами, взаємодії із зацікавленими сторонами та створення проектів, що відповідають сучасним викликам у природоохоронній діяльності.

Мета курсу

Метою курсу є підготовка студентів до успішного управління природоохоронними проектами, шляхом набуття знань, навичок і компетенцій, необхідних для розробки, реалізації та оцінки проектів, спрямованих на збереження біорізноманіття, сталий розвиток екосистем і раціональне використання природних ресурсів.

Цілі курсу

- Ознайомити студентів з основами проектного менеджменту та його значенням у природоохоронній діяльності.
- Надати знання про основні етапи життєвого циклу природоохоронних проектів, включаючи планування, реалізацію, моніторинг та оцінку.

- Навчити студентів застосовувати сучасні інструменти та методи для розробки природоохоронних проєктів, враховуючи екологічні, економічні та соціальні аспекти.
- Розвинути навички управління фінансовими, людськими та матеріальними ресурсами в умовах обмежень.
- Сформувати у студентів здатність ідентифікувати ризики, аналізувати їх і розробляти стратегії мінімізації в межах природоохоронних проєктів.
- Поглибити розуміння міжнародних природоохоронних ініціатив, законодавчих баз та грантових програм.
- Розвинути компетенції у сфері взаємодії зі стейкхолдерами (державними органами, громадами, приватним сектором) у рамках природоохоронних проєктів.
- Підготувати студентів до аналізу результатів природоохоронних проєктів і оцінки їх довгострокового впливу на довкілля та суспільство.

Компетентності

Загальні компетентності:

ЗК03. Здатність застосування знання у практичних ситуаціях.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК09. Здатність діяти соціально відповідальним чином з метою збереження навколишнього природного середовища.

Спеціальні компетентності:

СК05. Здатність до критичного осмислення новітніх розробок у галузі біології і професійній діяльності.

СК06. Усвідомлення необхідності збереження біорізноманіття, охорони навколишнього середовища, раціонального природокористування.

Програмні результати навчання

ПР02. Застосовувати сучасні інформаційні технології, програмні засоби та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення професійної діяльності.

ПР05. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних біологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.

ПР07. Володіти прийомами самоосвіти і самовдосконалення. Уміти проектувати траєкторію професійного росту й особистого розвитку, застосовуючи набуті знання.

ПР08. Знати та розуміти основні терміни, концепції, теорії і закони в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей.

ПР18. Уміти прогнозувати ефективність та наслідки реалізації природоохоронних заходів.

ПР19. Застосовувати у практичній діяльності методи визначення структурних та функціональних характеристик біологічних систем на різних рівнях організації.

ПР22. Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на добросовісність, професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Основи проєктного менеджменту та його роль у природоохоронній діяльності	Знати базові поняття та принципи проєктного менеджменту. Розуміти специфіку застосування проєктного менеджменту у сфері охорони природи. Уміти визначати основні етапи життєвого циклу проєкту. Аналізувати ефективність використання проєктного підходу для вирішення екологічних проблем.	Опитування, розбір кейсів, дискусія
2.	Планування природоохоронних проєктів	Знати основні принципи та інструменти планування природоохоронних проєктів. Розуміти важливість SMART-цілей у процесі планування. Уміти розробляти план дій для реалізації екологічних проєктів. Використовувати сучасні програмні засоби для створення планів проєктів.	Опитування, розбір кейсів, дискусія
3.	Оцінка ризиків у природоохоронних проєктах	Знати методи ідентифікації ризиків у проєктах природоохоронного спрямування. Розуміти способи аналізу та оцінки ймовірності ризиків і їх впливу. Уміти розробляти стратегії мінімізації ризиків. Використовувати матрицю ризиків для оцінювання потенційних загроз.	Опитування, розбір кейсів, дискусія
4.	Управління ресурсами у природоохоронних проєктах	Знати основні види ресурсів, необхідних для реалізації природоохоронних проєктів. Розуміти принципи оптимального розподілу ресурсів.	Опитування, розбір кейсів, дискусія, тести

		<p>Уміти складати бюджети для природоохоронних проєктів.</p> <p>Аналізувати ефективність використання фінансових, людських і матеріальних ресурсів у природоохоронній діяльності.</p>	
5.	<p>Міжнародні природоохоронні проєкти: приклади та особливості реалізації</p>	<p>Знати успішні приклади міжнародних природоохоронних проєктів.</p> <p>Розуміти роль міжнародного співробітництва в природоохоронній діяльності.</p> <p>Уміти аналізувати вимоги міжнародних грантових програм.</p> <p>Використовувати досвід міжнародних проєктів для розробки місцевих екологічних ініціатив.</p>	<p>Опитування, розбір кейсів, дискусія, тести</p>
6.	<p>Екологічний моніторинг у проєктному менеджменті</p>	<p>Знати роль екологічного моніторингу у проєктному менеджменті.</p> <p>Розуміти методи збору, обробки та аналізу даних під час реалізації екологічних проєктів.</p> <p>Уміти створювати системи моніторингу для оцінки стану природних ресурсів.</p> <p>Інтерпретувати результати екологічного моніторингу для коригування проєктних заходів.</p>	<p>Опитування, розбір кейсів, дискусія, тести</p>
7.	<p>Стейкхолдери у природоохоронних проєктах: управління зацікавленими сторонами</p>	<p>Знати основні групи стейкхолдерів у природоохоронних проєктах.</p> <p>Розуміти методи взаємодії із зацікавленими сторонами.</p> <p>Уміти аналізувати вплив стейкхолдерів на успішність проєкту.</p> <p>Розробляти ефективні комунікаційні стратегії для взаємодії з партнерами та громадами.</p>	<p>Опитування, розбір кейсів, дискусія, тести</p>

8.	Оцінка успішності природоохоронних проєктів	Знати показники оцінки успішності природоохоронних проєктів. Розуміти важливість моніторингу результатів та впливу проєкту. Уміти застосовувати кількісні та якісні методи для оцінки досягнутих результатів. Аналізувати фактори, що впливають на довготривалий ефект природоохоронних проєктів.	Опитування, розбір кейсів, дискусія
----	---	--	-------------------------------------

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	–
Практичні заняття	40
Самостійна робота	10
Заліковий проєкт	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		–
Практичні заняття				10				10									10	40
Самостійна робота					10													10
Заліковий проєкт																	50	50
Всього за тиждень				10	10			10								10	50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедійні презентації (ноутбук, проектор).
-----------------------------------	--

Література:

1. Bedernichek T., Partyka T., Cherepanyn R., Kuchma T., et al. (2018). Environmental impact of the planned ski resort SVYDOVETS: far-reaching
--

- consequences on the ecosystems and biodiversity // 5 th Forum Carpaticum "Adapting to Environmental and Social Risk in the Carpathian Mountain Region" (Hotel Eger-Park, Eger, Hungary, 15-18 October 2018). - P. 74-75. (Eng)
2. Cherepanyn R. M., Zelenchuk Y. I., Yamelynets T. S., Vykhor B. I., & Andreychuk Y.M. (2024). Large carnivores and farmers/beekeepers conflicts in the Ukrainian Carpathians: structure, dynamics, spatial distribution and effective coexistence measures. *Biosystems Diversity*, 32(3), 324-333. DOI:10.15421/012435
 3. Cherepanyn R.M., Vykhor B.I., Biatov A.P., Yamelynets T.S., & Dykyy I.V. (2023). Population dynamics and spatial distribution of large carnivores in the Ukrainian Carpathians and Polissya // *Biosystems Diversity*, Vol. 31, № 1. – P. 10-19. DOI:10.15421/012302
 4. Cherepanyn R., Riznychuk N. (2022). Rare biodiversity of highland ecosystems as an indicator of the sustainability of the Chornohora Massif in the Ukrainian Carpathians // *Security in crisis situations in the border regions of Poland and Ukraine - Scientific Papers of the International Scientific Conference*. Lublin. – P. 237-249. DOI:10.5281/zenodo.8132642
 5. *Environmental Project Management / Cristina Cosma*. – Momentum Press, 2017. – 150 p.
 6. *Environmental Project Management: Principles, Methodology, and Applications" / Edited by Ebenezer A. Sholarin, Joseph L. Awange*. – Springer, 2016. – 356 p.
 7. Hunter, M. L., & Gibbs, J. P. (2007). *Fundamentals of Conservation Biology*. Wiley-Blackwell.
 8. Kareiva, P., & Marvier, M. (2012). *Conservation science: Balancing the needs of people and nature*. Roberts and Company Publishers.
 9. Kubala J., Guimaraes N. F., Cherepanyn R., Didirka T., Dregubiak P., Duľa M., Gombkötő P., Koval N., Kropil R., Kutal M., Rzepkowski R., Sütő D., Szabó A., Tám B., Uhrinová R., Yamelynets T., Zwijacz Kozica T. (2023). Status report on existing large carnivore population data and information in pilot areas. Technical report. Project Interreg Central Europe – LECA – Supporting the coexistence and conservation of Carpathian Large Carnivores. Technical University in Zvolen, Zvolen, September 2023, 40 p. DOI: 10.13140/RG.2.2.25081.07526
 10. Lausche, B. J., & Oberhauser, K. S. (2018). Citizen science and butterfly conservation. *Conservation Biology*, 32(1), 19-28.
 11. *Project Planning and Management for Ecological Restoration / John Rieger, John Stanley, Ray Traynor*. – Island Press, 2014. – 320 p.
ISLAND PRESS
 12. *Project Management for Environmental, Construction and Manufacturing Engineers: A Manual for Putting Theory into Practice" / Nolberto Munier*. – Springer, 2013. – 250 p.
 13. *Sustainable Project Management: The GPM Reference Guide" / GPM Global*. – 3rd Edition, 2020.

7. Контактна інформація

Кафедра	Назва, адреса, кабінет, телефон, сайт, електронна адреса
Викладач (і) Гостьові лектори	Роман Черепанин, к.б.н., доц.
Контактна інформація викладача	roman.cherepanyn@cnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника прагне створити середовище, яке сприяє навчанню, науковій роботі, впровадженню інновацій, інтелектуальному розвитку студентів і працівників, підтримці особливої академічної культури взаємовідносин. Дотримання правил поведінки студентів і викладачів, передбачених Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №11, від 29 листопада 2017 року). Політика дисципліни "Охорона природи" спрямована на дотримання академічної доброчесності зі сторони викладача і студентів, які включають основні принципи особистого прикладу; відповідальності; справедливості; сміливості; академічної свободи; взаємоповаги; прозорості; взаємної довіри; партнерства та взаємодопомоги; компетентності й професіоналізму; безпеки та добробуту; законності.</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Студенти зобов'язані відвідувати заняття. Систематичні пропуски занять, без поважних на те причин, є підставою для недопущення окремих студентів до складання семестрового контролю. Відпрацювання пропусків без поважних причин дозволяється лише за заявою на ім'я декана і набуття чинності відповідного розпорядження. Пропуски занять за поважних причин, підтверджених документально, відпрацьовуються без попередніх узгоджень.</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>Завдання, які студент виконав пізніше зазначених кінцевих термінів не приймаються і повинні бути відпрацьовані індивідуально.</p>

	Винятком із цього правила є наявність поважної причини з її документальним підтвердженням.
Невідповідна поведінка під час заняття	Студенти, чия поведінка впродовж одного чи кількох занять не відповідає загальним нормам, встановленим Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, можуть бути тимчасово відсторонені від заняття з подальшим індивідуальним відпрацюванням у позаурочний час.
Додаткові бали	-
Неформальна освіта	-

Викладач:

Роман Черепанин
Кандидат біологічних наук
доцент